

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. (Fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatninger).

[Af Anders Poulsen (V), Hagen Hagensen (KF), Dohrmann (FP), Bollmann (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Lovforslag nr. L 161. Fremsat 23/3 82. Første behandling 20/4 82. Betænkning 14/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Karl Nielsen (S):

Her ved anden behandling skal jeg på socialdemokratiets vegne sige, at vi ikke har ændret holdning i forhold til, hvad vi sagde ved første behandling.

Vi har fra starten bemærket, at en af forslagsstillerne, nemlig hr. Anders Poulsen, alene har fremsat forslaget for at få Surløkkesagen frem til debat. Vedrørende selve Surløkkesagen må vi fastholde, at ejeren ved ekspropriationen har fået en særdeles god behandling i økonomisk henseende. Hr. Anders Poulsen har ikke formået at fremlægge et materiale, som rokter ved denne holdning.

Vi har i skatte- og afgiftsudvalget modtaget et meget vigtigt dokument, nemlig bilag 9, hvor statsskattedirektoratet klart beviser, hvad vi sagde ved førstebehandlingen, nemlig at der er udbetalt en særdeles rimelig erstatning ved ekspropriationen af Surløkke. I

bilaget oplyser statsskattedirektoratet, at der i andet halvår af 1978, altså på tidspunktet for ekspropriationen, i Sønderjyllands søndre skyldkreds er solgt 8 ejendomme med et arealtilliggende på mellem 5 og 15 ha, og disse ejendomme er solgt til 27,4 pct. over 16. alm. vurdering og med en handelsværdi pr. hektar på 55.000 kr. Her skal vi sammenligne med Surløkke, som er på 13,8 ha, og vi ved, at Surløkkes ekspropriationserstatning lød på 1.210.000 kr. Det ligger altså 115 pct. over 16. alm. vurdering, og det giver en hektarpris på over 106.000 kr., altså mere end dobbelt så meget som øvrige solgte ejendomme i området.

Hvis man ser på 3 eksakte handler i området, som er brugt af hr. Anders Poulsen som eksempel her i debatten, ser vi, at det drejer sig om en ejendom på 17,2 ha, der er solgt til 50.900 kr. pr. ha. Der er en ejendom på 32,8 ha, der er solgt til 44.000 kr. pr. ha, og en ejendom på 12,8 ha, der er solgt til 47.000 kr. pr. ha. Her skal vi igen bemærke, at Surløkke fik en erstatning, der svarer til over 106.000 kr. pr. ha.

Disse oplysninger understreger med al tydelighed, at hr. Anders Poulsen har ført en debat på et ganske usagligt grundlag. Vi føler, at denne usaglighed har været meget generende for Surløkkefamilien, og vi mener også, at den argumentation, der er ført fra hr. Anders Poulsens side, er med til at nedvurdere politik i al almindelighed, så vi får det, vi kalder politikerlede. Vi mener, det har været meget generende også for familien, fordi man har fremdraget familiens privatøkonomiske forhold her efter ekspropriationen, og det er jo ikke det, vi bør se på, når vi skal kigge på Surløkkesagen – hvad jeg i øvrigt mener vi ikke burde have gjort, men det er fremprovokeret af hr. Anders Poulsen – så må vi se på, hvordan erstatningen var på det tidspunkt, hvor ejendommen blev eksproprieret.

Jeg ved ikke, om det er en ny stil, venstre har anlagt her, man har jo hørt, at venstre skal have en ny stil. Jeg ved ikke, om det er den stil, vi skal opleve i fremtiden, at der bliver ført sager frem af den karakter og med den argumentation, som er sket her.

Jeg vil ikke opfordre hr. Anders Poulsen til at tage forslaget tilbage, for jeg ved, det er håbløst, men jeg vil bede venstre om at overveje meget grundigt, om ikke det ville være

[Karl Nielsen]

betimeligt at tage dette forslag tilbage på nuværende tidspunkt.

Jeg har bemærket i betænkningen, at de konservative ikke er med i flertallet: de er med som forslagsstillere til selve forslaget, men de konservative har deres eget betækningsbidrag. Det tager jeg som udtryk for, at det konservative folkeparti ikke støtter den sag i den form, den er kørt her i tinget. Jeg vil da godt spørge hr. Hagen Hagensen, om ikke det er en korrekt opfattelse, at når man har sit eget betækningsbidrag med det ordvalg, der er anvendt i betækningsbidraget, så er det udtryk for, at man synes, at denne sag er behandlet på en ganske urimelig og forkert måde.

Jeg har selvfølgelig også bemærket, at CD og kristeligt folkeparti er med i flertalsbetækningsbidraget. Jeg synes også, disse to partier burde overveje, om ikke det var betimeligt, at man tog sagen af dagsordenen, altså fik den fjernet fra tinget. Det er især, synes jeg, lidt underligt at se kristeligt folkeparti her – nu er der vist ingen til stede her i salen fra kristeligt folkeparti – for det er jo et parti, der normalt fører sig frem med, at det står for den største retfærdighed og saglighed. Er der noget, der ikke findes i denne sag, som den er kørt frem, så er det saglighed. Det kan ses dels af de tal, som er fremlagt af mig ved første behandling, dels af det bilag, statsskattedirektoratet har fremlagt i sagen.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg tænkte nok, at det kom til at gå på den måde, at denne behandling, som vi nu skal have af et forslag, der vedrører fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatninger for en tidsperiode, der går tilbage til 1. januar 1978, skulle blive en debat om Surløkkesagen.

Det er korrekt, at det i fremsættelsen er nævnt, at forslaget bl. a. har udgangspunkt i Surløkkesagen, men forslaget drejer sig om alle dem, der har fået eksproprieret ejendom efter 1. januar 1978; det var det, man skulle tage stilling til.

Det er korrekt, når hr. Karl Nielsen siger, at det konservative folkeparti har givet sit eget betækningsbidrag i denne sag og har fastholdt det, vi hele tiden har sagt, både da vi drøftede ændringer af lovgivningen i 1979

og forud for det, og også da vi nu har drøftet denne sag, nemlig at vi finder, at tilbageførelse af beskatning af ekspropriationserstatninger bør gå helt tilbage til 1973, da man genindførte beskatning af ekspropriationserstatninger efter en skattefri periode.

Jeg beklager, at man med dette forslag fra mange sider er faldet for fristelsen til alene at drøfte spørgsmålet om Surløkkesagen og personerne i denne. Jeg mener, at der er mange andre, der kunne have samme gode grund til at sige, at det, der blev eksproprieret fra dem, skulle der ikke svares skat af. Vi er rede til at støtte den hvilken som helst lovgivning, der måtte gøre noget af den uret god igen over for dem, man har taget skat af, når man har eksproprieret deres ejendom, således at jeg måtte hævde, at dette forslag, der ganske vist ikke vedrører hele tidsperioden tilbage til 1973, havde den mening dog at gøre det godt for en del af dem, mod hvem man har gjort uret. Jeg kan derfor helt og fuldt holde mig til det betækningsbidrag, vi har givet. Det er kort, men det vedrører sagen, som den er, nemlig en tidsperiode, for hvilken man ønsker at fritage for beskatning af ekspropriationserstatninger.

Jeg beklager, at flertallet, der afviser forslaget, har ladet sig forlede til alene at drøfte Surløkkesagen i det betækningsbidrag, de har givet, ligesom jeg ikke forstår det mindretal inden for flertallet, det radikale venstre, der også går ind på Surløkkesagen, om end jeg ellers har forstået, at partiet ville drøfte spørgsmålet, om man skulle ophæve skat af ekspropriationserstatninger tilbage i tiden. Det tager man i og for sig ikke stilling til, man lader det hele gå på den enkelte sag. Det finder jeg forkert.

Jeg skal med de bemærkninger, jeg her har gjort, sige, at jeg finder, der er god grund til at gøre erstatning for ekspropriationer skattefri så langt tilbage i tiden, som man kan få dette ting til at stemme om det, i dette tilfælde til 1. januar 1978.

Anders Poulsen (V):

Først vil jeg henvise til vores betækningsbidrag, som klart udtrykker det, denne sag drejer sig om, nemlig lovgivningsspørgsmålet, spørgsmålet om fjernelse af kapitalvindingskatten generelt halvandet år tilbage. Men det er desværre ikke nok at henvise til

[Anders Poulsen]

det, bl. a. fordi hr. Karl Nielsen heroppefra rettede et, synes jeg, ganske usagligt angreb på mig. Jeg vil også sige, at udvalgsarbejdet har fået en lidt mærkelig afslutning, netop fordi flertallet, herunder regeringspartiet, ikke går ind på det, lovforslaget virkelig drejer sig om, men tværtimod går ind på opgørelsen af erstatningssummens størrelse.

Derfor vil jeg gerne her til indledning sige, at det står altså fast efter udvalgsarbejdet, efter afgivelse af betænkning, at det fortsat er sådan for den ejendom, der er brugt som eksempel i denne forbindelse, at kapitalvindingskatten tager omkring 40 pct. af erstatningssummen. Tilbage er 60 pct. af erstatningssummen at gå ud og købe erstatningsejendom for.

Jeg synes også, der kan være grund til at sætte spørgsmålstegn ved, hvad flertallet egentlig har undersøgt, når man går ind på erstatningssummens størrelse. Har man foretaget nogen undersøgelse i den forbindelse? Ja, man har foretaget nogle undersøgelser af ejendomsvurderingerne, salgsstatistikens gennemsnitstal osv. De er udtrykt dels i bilag til betænkningen, dels i bilag, der er fremkommet under udvalgsarbejdet, og der er endda fremkommet bilag efter betækningsafgivelsen, bilag 13, som måske er et af de væsentligste.

Hvis vi går lidt mere i dybden med dette, hvad viser dette bilag så? Ja, det viser tydeligt, at den ejendom, vi bruger som eksempel her, Surløkkeejendommen, med hensyn til jordkvalitet ligger betydelig over gennemsnittet, selv om vi måler i forhold til ejendomme mellem 5 og 15 ha, eller vi tager kategorien 10 til 15 ha. Hvis vi ser på forskelsværdien, altså stort set bygningsværdien, så er det det samme billede, og vi ved jo godt, at når vi har med ejendomme at gøre, der ligger over gennemsnittet, så egner de officielle ejendomsvurderinger sig faktisk ikke særlig godt til at foretage denne sammenligning med. Der er en tilbøjelighed til, at de bedre ejendomme bliver trykket lidt, og de mindre gode ejendomme, de, der ligger under gennemsnittet, bliver hævet en lille smule. Men det er såmænd ikke det afgørende i denne forbindelse. Nej, det, der er afgørende, er, at i den konklusion, man kommer til i sit betækningsbidrag, hvor man bygger på disse statistikker, siger man: heraf kan vi se, at Surløkkefamilien har fået tiltrækkelig erstat-

ning. Det eneste, man kan se af denne statistik, er, at der ikke er for god overensstemmelse imellem ejendomsvurderingerne og erstatningssummen. Længere kan man sagligt set ikke gå.

Vi ved også, at det, der var gældende for denne ejendom, var noget, som ikke findes hos gennemsnitsejendomme, nemlig en ganske speciel beliggenhedsværdi, det, vi i vurderingsproget kalder herlighedsværdi. Det er det meget vanskeligt at værdifastsætte ved de officielle ejendomsvurderinger. Hvis vi f. eks. gør det, at vi går tilbage til købet af denne ejendom i 1958, så kan vi jo se, at den blev købt for godt og vel det dobbelte af ejendomsvurderingen, hvis vi regner om i normalprioriteret stand. Vi kan også se, at i 1978 blev ejendommen afstået for godt og vel det dobbelte, stadig hvis vi regner i normalprioriteret stand. Hvad siger det os? Det siger os faktisk, at de specielle værdier, der har været for denne ejendom, ikke har været medtaget i ejendomsvurderingen i alle årene. Går vi frem til 1977-vurderingen, så kan vi se, at der skete en forhøjelse af vurderingen med omkring 25 pct. Det var egentlig først dér, man i ejendomsvurderingerne fik denne specielle herlighedsværdi ind. Hvorfor kom den først ind dér? Hvorfor kom den ikke ind på et tidligere tidspunkt? Hvorfor kom den f. eks. ikke ind i 1965-vurderingen, som er udgangspunktet for beregningen af kapitalvindingskat?

Har man undersøgt disse forhold fra flertallets side? Nej, det har man ikke. Har man undersøgt disse forhold fra skatteministerens side? Nej, det har man ikke. Derfor må jeg nok sige, når der tales om saglighed eller usaglighed i denne forbindelse, at det usaglige efter min bedømmelse bør placeres et ganske andet sted end dér, hvor hr. Karl Nielsen forsøgte at placere det.

Hvad får det, jeg her nævner, til følge? Det får i virkeligheden til følge, at hvis man ikke vedtager lovforslaget om kapitalvindingsbeskatning, så inddrager man kapitalgevinsten et forkert sted. Som jeg har nævnt, blev Surløkkeejendommen købt i 1958, og der blev betalt for denne specielle værdi ved netop denne ejendom i dyre domme, og ved afståelsen i 1978 erstatter man godt nok denne særlige værdi, det fremgår af erstatningssummen, også når man sætter erstatningssummen i forhold til ejendomsvurderingerne,

[Anders Poulsen]

men man inddrager i virkeligheden den specielle værdi via kapitalvindingsskatten, og jeg henviser i den forbindelse til udvalgsbilagene. Med andre ord, mens den ejer, som har betalt for denne ekstraordinære værdi, får den inddraget af det offentlige, som tilfældet er her, så sker der det, at den tidligere ejer af Surløkke, som afstod ejendommen i 1958, og som modtog betaling for denne særlige værdi, slipper skattefrit for den betaling, han modtog for værdierne, for 1958 var nemlig 2 år, inden vi gennemførte loven om kapitalvindingsskat af fast ejendom herhjemme. Han kan tage disse penge skattefrit hjem.

Det er konsekvenser med tilbagevirkende kraft, man indfører, hvis man vedtager flertallets betækningsbidrag og følger flertallet i det, det tilråder at stemme for i denne forbindelse. Det er i virkeligheden for smed at rette bager. Disse ting vil jeg godt afslutningsvis bebrejde flertallet at man ikke er gået i dybden med, at man ikke har undersøgt til bunds, inden man afgav sit betækningsbidrag, og at man i dette betækningsbidrag ønsker at tale helt ved siden af det, lovforslaget drejer sig om: ja eller nej til kapitalvindingsskatten, ikke erstatningssummens størrelse.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu skal jeg ikke referere fra udvalgsforhandlinger, men jeg har jo lov at referere, hvad jeg selv sagde. Jeg bad hr. Anders Poulsen, for at intet skulle være uundersøgt, når udvalgsarbejdet var færdigt, om at påtage sig ledelsen af undersøgelsen. Det gjorde han. Jeg skrev et brev og takkede ham, fordi han ville gøre det. Hvis der i denne sag er noget, der ikke er undersøgt, så er det hr. Anders Poulsens skyld.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg ved ikke, om vi nu er inde på spørgsmålet om saglighed eller usaglighed igen, for jeg synes nok, det er usagligt at påstå, at jeg skulle have ansvaret for de undersøgelser, der lægges til grund for flertallets betækningsbidrag. Det ansvar kan jeg ikke påtage mig.

Må jeg i den forbindelse sige, at hr. Bernhard Baunsgaard vel egentlig har lige så stor interesse i denne sag, som jeg har, også i den rigtige løsning af sagen. Hvad angår hr. Bernhard Baunsgaards interesse for sagen, vil jeg gerne henviser til, hvad hr. Bernhard Baunsgaard sagde i folketinget allerede ved behandlingen i 1979. Da sagde hr. Bernhard Baunsgaard – jeg citerer fra Folketingstidende 1978–79, den 17. maj 1979, sp. 11028:

»Hvis den« – kapitalvindingsskatten – »skal virke som almindelige love fra fremsættelsestidspunktet, gentager jeg: hvad så med dem, der i de sidste 1½ år har fået eksproprietet ejendomme?«

Det var en meget rigtig bemærkning fra hr. Bernhard Baunsgaards side, som også antyder, at hr. Bernhard Baunsgaard har haft interesse for sagen her.

Må jeg komme med et citat mere? Det er en udtalelse, hr. Bernhard Baunsgaard har givet til Jydske Tidende den 28. februar 1982. Der siger hr. Bernhard Baunsgaard bl. a.:

»Men vi kan ikke gå ind for, at denne ene familie« – det er Surløkkefamilien – »hjælpes og ingen andre. Man er nødt til at holde på retsprincipperne. Men vi vil meget gerne være med til at give loven tilbagevirkende kraft.«

Jeg minder altså om, at hr. Bernhard Baunsgaard har et selvstændigt ansvar i denne sag. Jeg kan ikke bære ansvaret for hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Mit ansvar skal jeg nok bære, men hr. Anders Poulsen kan øjensynlig ikke bære sit. Jeg spørger, om hr. Anders Poulsen er parat til at lede undersøgelsen, og hr. Anders Poulsen siger ja, og jeg skriver, for at der ikke skal være nogen diskussion om det bagefter, til hr. Anders Poulsen og takker ham for, at han vil lede undersøgelsen. Jeg må gå ud fra, at hr. Anders Poulsen, der starter hele denne sag, dog er den af os, der kender den bedst på forhånd. Jeg vil meget nødig tvinges til at karakterisere, hvad det er for en opførsel, hvis man først nu siger: jeg kan ikke bære ansvaret, men ikke sagde noget på det tidspunkt, hvor jeg bad om at man påtog sig ledelsen.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg skal nok bære mit eget ansvar. Det, denne sag drejer sig om, det, lovforslaget drejer sig om, er: skal kapitalvindingsskatten fjernes med tilbagevirkende kraft – ja eller nej? Det betækningsbidrag, der er afgivet bl. a. af hr. Bernhard Baunsgaard i denne sag, har kun periferisk relation til det, lovforslaget virkelig drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Anders Poulsens ansvar er det, hvis der ikke i udvalget er fremlagt alt det materiale, der er nødvendigt for at dømme om denne sag om Surløkkefamilien, som venstre har lagt op. Ellers kunne hr. Anders Poulsen have svaret, dengang jeg bad ham om at påtage sig ledelsen: jeg er ikke i stand til det, for det har jeg ikke kapacitet til, det har jeg ikke viden nok til. Dengang var man parat til det, men bagefter, når man ikke får det resultat, man ønsker, så siger man: det er de andres skyld.

Dohrmann (FP):

Det er forholdsvis længe siden, denne sag har været til første behandling, og selv om jeg ikke er medlem af skatte- og afgiftsudvalget, så må jeg godt nok sige, at det chokerer mig en hel del, at to så fremtrædende medlemmer af udvalget kan komme i diskussion om, hvorvidt sagen overhovedet er ordentligt undersøgt. Derfor vil jeg da gerne på fremskridtspartiets vegne anmode om, at sagen kommer tilbage til udvalget, for som landet ligger nu, hvor der er et flertal imod lovforslaget, er der alt at vinde og intet at tabe ved at diskutere sagen igennem endnu en gang og undersøge de ting, som der måske er uklarhed om.

Desværre er det jo sådan, at Danmarks Riges Grundlov, som vi vel ellers alle sammen er grumme stolte af, desværre kan tolkes på mange forskellige måder. Lad os tage § 73 – og jeg citerer stk. 1:

»Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.«

Det, man diskuterer her, er: hvad er fuld erstatning? For os, der ikke har en højere uddannelse og ikke bevæger os i de højere snirkler, som visse akademikere gør – først og fremmest i folketinget – så er fuld erstatning altså, at hvis man bliver tvunget til at forlade sin ejendom af den ene eller anden grund, så skal man uden at blive økonomisk dårligere stillet kunne etablere sig et andet sted.

Hr. Hagen Hagensen siger, at han er ked af, at man diskuterer Surløkkesagen meget i forbindelse med dette lovforslag. Det kan ikke undgås, for lige så ulykkelig den sag er for den enkelte familie, lige så glimrende er sagen ved, at endelig er det lykkedes at komme med et eksempel, hvor alle, som ikke er politikere og først og fremmest socialdemokrater og radikale, kan forstå, at der er noget ravsuskende galt, som heldigvis er blevet ændret nu.

Det, Surløkkefamilien blev udsat for, var jo, som vi alle sammen ved, at Allsundbroen kom. Familien blev tvunget til at flytte. Det er der ikke noget at gøre ved. Det sker i enkelte tilfælde. Hr. Karl Nielsen står heroppe og siger – det står i øvrigt også i betækningsbidraget –: socialdemokratiet mener, at hvis folk bliver udsat for den slags ting, så skal de have fuld erstatning. Fakta er – uden at bruge de mange tal, man diskuterer – at hvis familien ikke får eftergivet denne skat, er den tvunget til at forlade den nye ejendom, den har købt. Det er sagen i en nødde-skal.

Jeg har godt nok lagt mærke til, at hr. Bernhard Baunsgaard m. fl. går og siger, at familien ikke har opført sig videre fornuftigt økonomisk, eller at den har disponeret forkert. Må jeg spørge: tror hr. Bernhard Baunsgaard ærlig talt ikke, at den enkelte familie bedre selv er i stand til at afgøre, hvad der er fornuftigt, end folketingsmedlemmer, som sidder herinde og læser nogle referater og læser nogle aviser og artikler og i øvrigt udtaler sig i både øst og vest, er i stand til? Jeg har svært ved at forestille mig, at nogen som helst bevidst stiller sig selv ringere for at få eftergivet en skat.

Det har været fremme – det er hr. Bernhard Baunsgaard også fremme med i nogle avisartikler – at man har købt for dyrt og hist op og her ned. Som hr. Anders Poulsen ganske rigtigt gør opmærksom på, var hr.

[Dohrmann]

Bernhard Baunsgaard jo også i Jydske Tidende den 28. februar 1982. Baggrunden for de udtalelser, hr. Anders Poulsen kom med, var, at dengang var der tale om, at vi skulle komme med et lovforslag, som kun omhandlede Surløkkefamilien. Da fandt hr. Bernhard Baunsgaard det smuthul, at han sagde nej, det kan det radikale venstre ikke stemme for; skal vi vedtage noget, så skal det være generelt, så skal det radikale venstre nok stemme for det.

Jeg vil sige, at det radikale venstre har i denne sag oprådt belastende for folkestyret. Man udtaler sig i øst, man udtaler sig i vest. Men den dag, hvor man endelig skal til at tage stilling i sagen, krymper man sig som radikal, for så kunne man ikke undslå sig. Man kunne selvfølgelig have valgt at undlade at stemme, og det forbavser mig egentlig, at man ikke har gjort det.

Hvorom alting er, dette lovforslag burde vedtages, og det radikale venstre burde naturligvis have støttet det, som man tidligere har udtalt, før det lå som lovforslag. Vi håber som sagt, at en fornyet udvalgsbehandling kan medføre, at det radikale venstre får øjnene op for, at man opfører sig umoralsk og nedværdigende for folkestyret i denne sag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det kender vi jo fra fremskridtspartiet. Når man ikke har argumenterne, så prøver man at gribe til de grove ord. Jeg skal ikke spilde mere tid på fremskridtspartiet.

Jeg vil gerne først sige noget principielt om denne sag. Hr. Hagen Hagensen udtalte, at han forstod ikke, at jeg ikke havde udtalt mig om det principielle, om jeg finder det rimeligt, at ekspropriationserstatninger, alt taget i betragtning, pålægges kapitalvindingskat. Ja men det gør jeg ikke, for det har hr. Anders Poulsen ikke givet mig lejlighed til. Der er fremsat et lovforslag, der vel bygger på, at man for et bestemt tidsrum skal fritage nogle ekspropriationserstatninger for kapitalvindingskat, men man har udelukkende ført denne sag fra hr. Anders Poulsens side på Surløkkegården. Jeg udtalte ved første behandling af forslaget og skal gerne gentage her, at hvis det kan sandsynliggøres, at Surløkkefamilien, der bruges som eksempel, ikke har fået en rimelig erstatning, så vil jeg gerne

være med til at gennemføre en lovændring. Det er til overdådighed bevist, at man har opfyldt lovens ord om fuld erstatning.

Vi har i udvalget efter de papirer, vi har fået overladt af hr. Anders Poulsen, fået at vide, at ekspropriationserstatningen er 1.210.000 kr. Fra dette beløb skal der trækkes en kapitalvindingskat på 455.000 kr. Tilbage er 755.000 kr. Vi har fået at vide, at familien forlangte omvurdering ved 16. alm. vurdering, fordi man fandt, at den første vurdering var for lav – måske, som hr. Anders Poulsen siger, fordi man ville have vurderet nogle herlighedsværdier, jeg tror, det var det udtryk, hr. Anders Poulsen brugte – højt. Den blev omvurderet. Efter omvurderingen bliver den så solgt. Omvurderingens vurderingspris bliver lagt til grund, og i almindelig handel ville denne pris have været 585.000 kr. For dette får man udbetalt 755.000 kr. Med andre ord 170.000 kr. mere, end man ville have kunnet få i almindelig handel. Er dette ikke fuld erstatning? Efter min mening jo. Hr. Anders Poulsen kan ikke for alvor mene, at det ikke er fuld erstatning.

Vi kan se på hektarprisen. Der er betalt inklusive skat 106.700 kr. pr. ha for Surløkkegården. Den almindelige handelspris, den gennemsnitlige handelspris for alle handler med gårde af tilsvarende størrelse i Sønderjylland, var i samme tidsrum 45.900 kr. pr. ha. Er der ikke plads til 32.000 kr. i skat pr. ha, når man får 106.700 kr.? Efter min opfattelse: jo, det er der.

Jeg finder det meget beklageligt, at et parti i dette ting vil vælge at bruge én familie, sådan som hr. Anders Poulsen har gjort det i denne sag, men når man gør det, så må man også finde sig i, at samtlige papirer kommer frem. Jeg skal være meget skånsom, for der er et hensyn at tage til familien, men når denne familie får at vide, at man for at få henstand er nødt til at investere 300.000–400.000 kr., så er det ikke et fornuftigt råd. Man er naturligvis nødt til at stille det spørgsmål ved enhver investering: kan den forrente sig? Ikke spørgsmålet: kan vi få henstand? Skat er noget, der skal betales; ikke noget, man bare skal sørge for at få henstand med.

Jeg har gennemgået denne sag. Jeg har gennemgået de oplysninger, som hr. Anders Poulsen har forsynet udvalget med, jeg har talt med familien i en time, jeg har talt med

[Bernhard Baunsgaard]

deres rådgiver flere gange, jeg har gennemgået alle de oplysninger, jeg kan få frem. Jeg kan kun sige: jeg forstår ikke, at hr. Anders Poulsen har villet være bekendt på venstres vegne at føre denne sag frem på den måde.

Om hr. Hagen Hagensens stilling kan man sige, at den er udtryk for et princip. Man mener ikke, at der skal betales kapitalvindingsskat af ekspropriationserstatninger. Det kan man diskutere. Efter at have overvejet det meget nøje og efter at have set resultaterne af, at ekspropriationserstatninger er fri for skat, og at ekspropriationserstatninger skal der betales skat af, så kan jeg kun sige, at jeg tror, det rigtigste havde været at lade være.

Men hertil kommer rigtignok, at det er mennesker, der har behandlet andre mennesker. Jeg tror, efter at have gennemgået erstatningssummerne, at man ikke har glemt, at denne familie skulle betale skat. Jeg ved godt, at der i teori- og lærebøger står, at uanset om der falder en skat, må man ikke tage hensyn til det ved fastsættelse af ekspropriationssummen, men heldigvis er det jo mennesker, der sidder og styrer disse ting. Der har i hvert fald, uanset hvordan man er nået frem til erstatningssummerne, været plads til at betale kapitalvindingsskatten og så alligevel været plads til fuld erstatning. Det er godt.

Jeg skal gøre opmærksom på, at der er ét medlem af den radikale gruppe, som ikke stemmer sådan, som jeg og resten gør.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Hr. Bernhard Baunsgaard fortalte os, at han havde overvejet sagen nøje. Jeg vil gerne bede hr. Bernhard Baunsgaard overveje endnu en gang. Det kom jo frem, at hr. Bernhard Baunsgaard faktisk mente, at familien havde fået for meget i erstatning, og at erstatningssummen egentlig skulle ligge i nærheden af de 585.000 kr., så vidt jeg forstod. I den forbindelse vil jeg godt spørge hr. Bernhard Baunsgaard: hvor i kongeriget Danmark kunne man i 1978 købe en ejendom på 13 ha jord med gode bygninger, stuehus og det hele – altså et sted, hvor en familie kunne virke og have deres udkomme – for 580.000 kr.? Jeg synes, det er sådan nogle betragtninger, man skal anlægge – i stedet

for alt det andet, opremsninger af statistikker og papirer og andre ting.

Man skal også lige tænke på, at sådan en familie, som har gået i mange år og været klar over, at deres ejendom skulle bruges til det formål, har været afskåret fra at investere og følge med udviklingen, som andre på tilsvarende ejendomme har haft mulighed for. Derfor synes jeg, det er meget beskæmmende, at hr. Bernhard Baunsgaard oven i købet kan stå heroppe og påstå, at den familie, som blev tvunget til at flytte, og som nu bliver tvunget til at få deres ejendom på tvangsauktion, har fået for meget.

Jeg vil endelig godt spørge skatteministeren, inden han kommer herop i anden omgang: hvornår er det blevet almindeligt, at vurderingsmyndighederne siger: så og så meget er ejendommen værd, så meget giver vi i erstatning, og så lægger vi kapitalvindingsskatten oveni? Hvornår er det blevet almindeligt? Jeg har lagt mærke til, at både socialdemokrater og radikale har gjort sig til talsmænd for det synspunkt, at det er den fremgangsmåde, der er brugt. Det vil jeg gerne have en forklaring på.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Selv om det vel ikke hjælper noget, at jeg prøver på det, vil jeg så gerne prøve på at bringe sagen tilbage til det spor, den vedrører, nemlig forslaget om at fritage ekspropriationserstatninger, der er fastsat efter 1. januar 1978, for skat.

Jeg erkender, det har jeg sagt før, at baggrunden for sagen bl. a., og måske nok navnlig, har været den enkelte ejendom, der af så mange omtales så meget heroppefra. Det er hr. Bernhard Baunsgaard, der får mig herop ved at sige, at man udelukkende, navnlig fra hr. Anders Poulsens side, har ført denne sag på Surløkkeejendommen. Ja men hr. Bernhard Baunsgaard – sådan må jeg for resten ikke sige, men jeg kan sige: hvorfor har man så ikke bragt sagen ind på det rette spor, nemlig ved at drøfte, om det er rimeligt at lade ekspropriationserstatninger udmålt i tiden fra 1978 og fremefter være fri for beskatning? Det er et princip, som jeg har givet til kende, jeg så det helst ført længere tilbage. Forholdet er jo det, at vi ved, at der i tidens løb, når man har fastsat erstatninger –

[Hagen Hagensen]

det fik vi at vide, da vi havde loven til behandling i 1979 – ikke var taget hensyn til, om der skulle betales skat eller ej. Ergo er der begået en uret over for en lang række borgere. Jeg vil gerne prøve på at være med til at få tingene bragt ordentligt på plads. Hr. Bernhard Baunsgaard anvendte jo, som så ofte før, den lidt bedrevidende og belærende tone over for andre. Jeg vil rent ud spørge hr. Bernhard Baunsgaard som ordfører for sit parti – og jeg vil bede om at få et klart svar –: vil hr. Bernhard Baunsgaard være med til at søge at fremme dette forslag ud fra princippet om, at man skal fritage ekspropriationserstatninger for beskattning, på den baggrund, at de er udmålt på ens grundlag, hvad enten de skulle beskattes eller ej? Det vil jeg godt have et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Såvel i udvalget som heroppefra har jeg sagt, bl. a. ved første behandling af dette lovforslag: ja, det vil jeg, såfremt det sandsynliggøres, at der ikke er ydet rimelig og god erstatning.

Den eneste sag, der er lagt frem, er lagt frem af den mand, der påtog sig at lede undersøgelsen. Han kunne jo sige: det evner jeg ikke, hvis han ikke kunne. Den sag er lagt frem af den mand, der påtog sig at lede undersøgelsen. Det var den eneste sag, han kørte frem. Jeg troede, det var, fordi den var bedre end de andre. Jeg skal nok lade være at stole på hr. Anders Poulsen en anden gang. Jeg troede, det var, fordi han kendte denne sag. Når den sag, der altså som udgangspunkt må antages at være den mest oplagte, tydeligt viser, at der var plads til fuld erstatning, ja men så er der jo ikke mere at gøre.

Jeg gør opmærksom på igen, at i lærebøgerne, i teorien står der udtrykkeligt, at der ikke må tages hensyn til, at der skal betales skat. Ikke desto mindre er det mennesker, der har administreret bestemmelserne. Det viser Surløkke i hvert fald. Disse mennesker har godt forstået, at der er et særligt hensyn. Efter min mening har de taget hensyn til det ved fastsættelse af erstatningssummen.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg måtte måske meget stilfærdigt af hensyn til historieskrivningen i denne sag minde om, at jeg, inden lovforslaget blev fremsat, på familiens vegne rejste spørgsmålet om eftergivelse over for ministeren, altså en forvaltningsmæssig sag, en bevillingsmæssig eftergivelse. Det var denne konkrete sag. Da lovforslaget blev fremsat, blev der som en del af begrundelsen nævnt bl. a. Surløkkefamilien, men lovforslaget vedrører slet ikke specielt Surløkkefamilien, som hr. Bernhard Baunsgaard nu forsøger at fremstille det. Jeg må måske også minde om, at jeg ved førstebehandlingen – man kan checke det af i Folketingstidende – sagde, at det var det generelle lovgivningsspørgsmål, jeg ville diskutere, men på grund af hr. Karl Niensens indlæg, som lå før mit ved førstebehandlingen, var jeg nødt til at gå ind i det eksempel, hr. Karl Nielsen fra socialdemokratiet havde nævnt. Dette synes jeg dog godt jeg ville sige af hensyn til den rette beskrivelse af denne sag fremover.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg synes, at borgerne skal stilles lige, og så langt vi overhovedet kan nå det, vil jeg søge at være med til det, også når det drejer sig om ekspropriationserstatninger. Vi har fået klar besked på, da vi havde loven til behandling i 1979, at der ved udmåling af erstatningerne ikke er taget hensyn til, om der skulle betales skat af dem eller ej. Når hr. Bernhard Baunsgaard skal svare mig på det, jeg spørger om, siger han, at han godt vil være med til at drøfte det principielle i sagen, hvis der ikke er ydet fuld erstatning, men så følger hr. Bernhard Baunsgaard til, at det mener han der er. Ja men det er jo ikke det, der er problemet. Problemet er udelukkende: skal der betales skat af den fulde erstatning, der er ydet? Ja eller nej? Det spørgsmål kan nemlig besvares. Man behøver ikke vige udenom, som hr. Bernhard Baunsgaard er en mester i at gøre. Vi skal bare have klaring på det. Vil hr. Bernhard Baunsgaard og hans parti være med til at drøfte forholdene ud fra princippet om, at alle skal stilles lige? Ja eller nej? Erstatningen er udmålt efter samme princip, hvad enten der skal betales skat af den eller ej.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan da godt prøve. Undertiden anstiller man sig jo mere tungnem, end man er.

Denne sag har været ført på, at der ikke var ydet fuld erstatning. Den har været ført på en bestemt gård og et bestemt forhold, og dette forhold har vist, at der er plads til fuld erstatning. Der er ikke andet at sige. Så må vi have nogle andre eksempler frem, og så gentager jeg, hvad jeg sagde ved første behandling: Kan det sandsynliggøres, at der ikke er ydet rimelig og fuld erstatning? Så er jeg til at få i tale, ellers ikke. Det er der ikke noget kunstigt i. Jeg gør opmærksom på, at den undersøgelse, vi har foretaget i udvalget på grundlag af de papirer, som hr. Anders Poulsen mente det var nødvendigt for os at få, viste, at der var plads til både skat og fuld erstatning.

For at man nu ikke skal blive ved at snakke udenom, vil jeg gerne spørge direkte: når man har værdier for 585.000 kr. og man får udbetalt 1.210.000 kr. minus 455.000 kr. i skat, altså 755.000 kr., er det så ikke fuld erstatning? Efter min mening jo.

Hr. Anders Poulsen siger, at han gerne ville have talt om det generelle, men at det var hr. Karl Nielsens skyld, at han ikke gjorde det, for hr. Karl Nielsen havde jo ordet før ham. Hvad så i udvalget? Var det også hr. Karl Nielsens skyld, at det eneste, vi har fået oplyst, er et eneste, bestemt forhold, der har vist, at der var plads til fuld erstatning? Er det også hr. Karl Nielsens skyld? Eller er det bare manglende evne hos den mand, som påtog sig at lede undersøgelsen?

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Nu må jeg sige, at hr. Bernhard Baunsgaard taler imod bedre vidende. Jeg har lige stået heroppe og klart meddelt, at lovforslaget drejede sig om selve princippet, kapitalvindingskat eller ej. Hr. Bernhard Baunsgaard nævner derefter, at denne sag drejer sig om spørgsmålet om fuld erstatning, og at den drejer sig om den enkelte ejendom. Det er altså i strid med det, jeg har forsøgt for et øjeblik siden at forklare hr. Bernhard Baunsgaard.

Med hensyn til spørgsmålet om fuld erstatning siger hr. Bernhard Baunsgaard nu, at han mener, det er bevist, at der er givet fuld erstatning, når der efter skat er taget en erstatningssum på 750.000 kr. hjem. Jeg må altså minde om, at fuld erstatning i denne relation er 1,2 mill. kr., altså beløbet uden skat. Må jeg så spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om han mener, der er givet en overerstatning, når der er givet en erstatningssum på 1,2 mill. kr. og hr. Bernhard Baunsgaard fortsat mener, at der er tale om fuld erstatning omkring 750.000 kr.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Regnestykker om fuld erstatning eller ej skal jeg slet ikke tage stilling til overhovedet. Jeg ønsker, at der tages stilling til: skal der betales skat af ekspropriationserstatninger, eller skal der ikke, når de i øvrigt er udmålt på ens basis? Det ville jeg så gerne have et svar på fra hr. Bernhard Baunsgaard. Det svarer han ikke på. Jeg giver op nu, for jeg ved, at det ikke er, fordi hr. Bernhard Baunsgaard ikke kan, men det er, fordi han ikke vil svare på det, der bliver spurgt om. Det er ikke manglende evne – det kan man tilgive. Det er manglende vilje – det er sværere at tilgive. Jeg kommer til at tænke på, når vi er ved fejltagelser, at der er en gammel latinsk sentens, som hr. Bernhard Baunsgaard sikkert kan bedre end jeg:

»Errare humanum est, sed in errore perseverare turpe est.«

Det er oversat: »At fejle er menneskeligt, men at fremture i fejlen er skændigt.«

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Errare humanum est«. Javel, men der findes også en anden fortsættelse, hvori det hedder: »Det er dyrisk at fortsætte«. Jeg tror virkelig, det er det, hr. Hagen Hagensen er inde på nu.

Vi har en lov, som man foreslår ophævet med tilbagevirkende kraft. Jeg siger: det vil jeg være med til, hvis det sandsynliggøres, at der er sket uret mod disse mennesker. Den mand, som fremsætter og som har været ledende i at fabrikere forslaget, hr. Anders Poulsen, holder sig til én eneste konkret sag,

[Bernhard Baunsgaard]

skønt der ikke blev lagt bånd på ham af nogen som helst, og skønt han påtog sig ledelsen af undersøgelsen i udvalget. Det kunne han jo bare have ladet være med. Det kunne han have overladt til formanden. Men han ville påtage sig undersøgelsen. Jeg har brevet, ellers er jeg sikker på, vi fik en anden påstand heroppefra, desværre. Vi har kun fået oplysning om én eneste sag, og denne sag viser – jeg forstår godt, at hr. Hagen Hagensen ikke vil ind på at drøfte regnskaber – at der har været plads til fuld erstatning efter skat.

Så spørger man mig: ja men er det egentlig ikke en fejl? Jeg kan gentage, hvad jeg sagde: heldigvis er det mennesker, der har siddet og administreret den lov, efter at vi har vedtaget, at der skulle være kapitalvindingskat. Det var jo hr. Anders Andersen, der holdt på det, da han var minister, at der skulle være kapitalvindingskat også af ekspropriationserstatninger. Disse mennesker har, uanset hvad der står i lærebøgerne, uanset hvad der står i teorierne, og uanset hvad der er sagt i 1979 her – og vi kan i dag sige heldigvis – administreret på en sådan måde, at der har været plads til fuld erstatning og skat. Det er menneskeligt.

Rahbæk Møller (SF):

Dette er en af de mest uværdige forestillinger, vi længe har oplevet. Nogle partier forsøger at få gennemført en lovgivning, der vil koste statskassen meget store beløb. Det er de i deres gode ret til, og det ser vi så tit. Men som murbrækker forsøger de at bruge en enkelt families skæbne, en enkelt familie, som vi sagtens kan have medlidenhed med, men som al dokumentation viser har fået en yderst fair behandling fra det offentliges side. Det er uværdigt, og det er uanstændigt.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg stillede et spørgsmål til skatteministeren, men jeg ser til min store forundring, at skatteministeren sidder klinet til sin stol dernede og ikke vil svare på spørgsmålet. Er det korrekt, hr. skatteminister, at man i den omtalte sag – som påstået af såvel socialdemokrater som radikale medlemmer af dette folketing – ved vurderingen af Surløkkeejendommen har fundet frem til erstatningssum-

men ved at sige 755.000 kr. for ejendommen og 455.000 kr. i kapitalvindingskat? Er det den fremgangsmåde, der er brugt? I bekræftende fald: er det almindelig praksis, at man lægger kapitalvindingskatten ovenpå?

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Nu mere end antyder hr. Bernhard Baunsgaard jo, at han ikke tror, at de pågældende ekspropriationskommissioner har fulgt lovens bogstav, idet han siger, at det er administreret af mennesker, og at der nok er taget hensyn til, at der var kapitalvindingskat på det tidspunkt, hvor erstatningen blev udmålt. Dette spørgsmål har været undersøgt tidligere her i folketinget. Jeg henviser til Folketingstidende 1971-72, tillæg B, sp. 2402. Der spørger skatte- og afgiftsudvalget i spørgsmål 10:

»Det er for udvalget oplyst, at der ved fastsættelsen af ekspropriationserstatning tages hensyn til, at erstatningen ikke beskattes, og at der ofte udtrykkeligt henvises til dette forhold som begrundelse for en lav erstatning.«

Ministeriet for offentlige arbejder svarer dertil:

»Ministeriet for offentlige arbejder har i anledning af spørgsmålet meddelt følgende:

Ved fastsættelsen af en ekspropriationserstatning tager de i henhold til lov om fremgangsmåden vedrørende ekspropriation af fast ejendom nedsatte ekspropriationskommissioner ikke hensyn til, at erstatningen efter de nugældende regler ikke beskattes. Ekspropriationskommissionerne tog heller ikke dengang, da ekspropriationserstatninger ikke var fritaget for særlig indkomstskat, noget hensyn til beskatningen ved erstatningsfastsættelsen.«

Når hr. Bernhard Baunsgaard på det grundlag alligevel påstår, at man nok i denne aktuelle sag har taget hensyn til skatten, det var menneskeligt osv., så må jeg altså spørge hr. Bernhard Baunsgaard som statsrevisor: kan hr. Bernhard Baunsgaard så stiltiende se på, at der efter hans mening er udbetalt omkring ½ mill. kr. mere i erstatning, end loven hjemler mulighed for? Det vil sige, at der i givet fald skulle være udbetalt af de offentlige kasser uden lovhjælp en større erstat-

[Anders Poulsen]

ning end hjemlet i loven. Det må jeg nok bede om statsrevisorens bemærkninger til.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Statsrevisoren er jo identisk med folketingsmedlemmet, og folketingsmedlemmet og statsrevisoren er identisk med mig. Jeg vil foretrække at svare som den, jeg er: Bernhard Baunsgaard.

Vil hr. Anders Poulsen virkelig påstå, at det skulle være rimeligt at udbetale af de offentlige kasser 1,2 mill. kr. for værdier på 585.000 kr.? Tror man, at noget medlem eller nogen borger i Danmark ville anbefale det? Nej. Men jeg tror fortsat, at disse borgere har taget hensyn til, at der skal betales 455.000 kr. i skat. Ét er jo, at man fastsætter noget herinde og håber på, at det bliver administreret på den måde, men det er da heldigvis mennesker, der sidder derude og administrerer det.

Tilbage står spørgsmålet, som hr. Anders Poulsen ikke ville gå ind på: når man ejer værdier for 585.000 kr. og man får udbetalt 755.000 kr., har man så ikke fået fuld erstatning? Efter min opfattelse jo. Man kan ikke forlange mere.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg spurgte statsrevisor hr. Bernhard Baunsgaard, om han ville undersøge, om der var udbetalt større erstatning, end loven hjemlede mulighed for. Det svarede hr. Bernhard Baunsgaard mig ikke på.

Hvis hr. Bernhard Baunsgaard ikke vil foretage denne undersøgelse i statsrevisionen, så må jeg nok sige, at vi er nødt til at tage de beregninger, hr. Bernhard Baunsgaard i denne sag har stillet op, med et særdeles stort forbehold.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, for de beregninger har jeg jo ikke opstillet. De beregninger har hr. Anders Poulsens parti været med til at lægge principperne for herinde, dengang man vedtog reglen om kontantvurdering. Sådan ligger det. Jeg kan vist gentage: jeg synes, den danske stat i alle sine forhold skal optræde menneskeligt.

Jeg mener, at den har optrådt menneskeligt her. Skulle jeg så som statsrevisor derefter være umenneskelig? Hvis hr. Anders Poulsen ønsker, at der skal rejses erstatningssag, så Surløkkefamilien skal aflevere mere, så gør jeg opmærksom på, at hr. Anders Poulsen har en statsrevisor, der tilhører samme parti som han. Så kan han henvende sig til ham. Jeg ønsker ikke, at Surløkkefamilien skal rammes af flere ulykker.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesoft):

Jeg skal oplyse hr. Dohrmann om, at det er sædvanligt, at ministeren tager ordet til sidst. Det er derfor, jeg ikke har svaret hr. Dohrmann under udvekslingen af de korte bemærkninger. I øvrigt har jeg meget lidt at tilføje til det, der er blevet sagt af hr. Karl Nielsen og af hr. Bernhard Baunsgaard og af hr. Rahbæk Møller om betimeligheden og anstændigheden i at føre dette lovforslag frem. Jeg er enig med hr. Karl Nielsen i, at det værdigste, der kunne ske, var, hvis forslagsstillerne selv trak det. Dette lovforslag handler om Surløkke, også fra hr. Anders Poulsens side, udpræget fra hr. Anders Poulsens side, uanset om han vil indrømme det, og uanset om hr. Hagen Hagensen kan lide det eller ej. Det kan han helt forståeligt ikke lide.

Jeg har noteret mig, at der ikke har været ordførere på talerstolen for to af forslagspartierne: kristeligt folkeparti og CD. Jeg noterede mig også under førstebehandlingen, at ordføreren for kristeligt folkeparti ikke var enig med kristeligt folkeparti. Det tager jeg som et sundhedstegn. Både det, der skete under førstebehandlingen, og det, der er sket i dag, må være udtryk for, at den udvalgsbehandling, der har fundet sted, har afklaret nogle ting og har demonstreret – også for medforslagsstillerne – at hr. Anders Poulsen var ude i et mindre godt ærinde, da han førte dette lovforslag frem og lokkede nogle andre med.

Jeg skal kun i parentes bemærke, at forsoget på at rejse Surløkkesagen på denne måde parallelt med den anmodning om lempelse og eftergivelse af den særlige indkomstskat, som hr. Anders Poulsen jo også har været – hvad hedder det? – politisk advokat for, er blevet fulgt op af en hetzagtig kampagne i visse dele af pressen. Der er blevet disket op

[Ministeren for skatter og afgifter]

med mistænkeliggørelse og misforståelser. Det bidrager kun til det ene at skabe et fjendskab mod samfundet på grundlag af disse mistænkeliggørelser og misforståelser og en politisk atmosfære, der, hvis den fortættes og den bliver almindelig politisk stil, er den atmosfære, der ikke avler saglig politisk debat, men terrorisme i et samfund.

Man har også, og det synes jeg er dybt ulykkeligt, skabt nogle helt urealistiske forventninger hos en uheldig og ulykkelig familie om, at dette politiske one-man-show kunne føre til resultater.

Nu kommer man altså her ved andenbehandlingen, hvad der også er meget karakteristisk for den måde, hele den sag har været grebet an på, når en masse af de påstande og antagelser og konstruktioner, man har stillet op forud, er brudt sammen under udvalgsbehandlingen, med nogle nye talkonstruktioner, som ikke har været bragt ind i debatten før, og håber, at det skulle skabe et politisk genembrud. Jeg tror, hr. Anders Poulsen kan blive danmarksmester i den form for politik, men jeg synes ikke, det er nogen efterstræbelsesværdig titel.

At vi så har fået en eksercits i forskellige dybt formalistiske betragtninger fra hr. Anders Poulsens side og fra hr. Dohrmanns side om, hvad man skulle gøre og hvad man ikke skulle gøre ved udmålingen af en sådan erstatning, det skal jeg ikke fordybe mig i, for det, der er interessant, er selvfølgelig: hvordan har dækningen været? Hvordan har familiens økonomiske situation været efter den ekspropriation, hvordan har skatten påvirket det, og hvordan så det ud i forhold til værdien af den ejendom?

Jeg har ikke mere at sige om det. Jeg kan kun tilslutte mig den opfordring af hensyn til familien og af hensyn til den offentlige debat, der lå fra hr. Karl Nielsens side, om at trække forslaget tilbage. Ellers må det jo gå sin gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets tekst
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af bindingsperioden for medarbejderaktier m.v.

[Af Dyremose (KF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 44. Fremsat 9/3 82. Første behandling 31/3 82. Betænkning 14/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dyremose (KF):

Da vi fremsatte dette forholdsvis beskedne forslag om at nedbringe bindingsperioden for medarbejderaktier fra fem til tre år, havde vi et håb om at få et flertal for forslaget. Når man ser på betænkningen, må man konstatere, at det ikke bliver tilfældet, men det kan da i sig selv være nyttigt at få konstateret, at det radikale venstre og fremskridtspartiet ikke vil være med til at forbedre medarbejderaktieordningerne – med forskellige begrundelser. Vi beklager selvfølgelig, at vi ikke fik flertallet, men må konstatere, at der så er skabt klarhed over de forskellige partiers holdning.

Når vi beklager det, er det bl. a., fordi skatteministeren har leveret en vældig god begrundelse for, at man burde nedsætte bindingsperioden. Det har han gjort i svaret på udvalgets spørgsmål nr. 3, hvor skatteministeren bl. a. skriver:

»Endvidere må man være opmærksom på, at 5 års båndlæggelsesperioden kan indebære en ikke uvæsentlig kursrisiko. Sker der således i båndlæggelsesperioden et sådant fald i medarbejderaktierens kursværdi, at de ansatte ved afståelse af aktierne – eller ved en eventuel likvidation af selskabet – må konstatere et tab, vil dette tab efter de nye aktie-